

נוטמים מתוכו^ח הרי זה תולדת בורר אוכל מתוך הפסולת^י ע"י נפה וכברה וחיוב ואע"פ שהקום והחלב שניהם מין אוכל אחר^י ואין כאן פסולת כלל אף על פי כן הואיל והם דברים לחים^י שהם מתערבים יפה"ק^י והוא מפרידן יש בזה משום בורר כמו במפריד אוכל מפסולת:

בו ואם נבנו ועשאו גבינה חייב משום בונה^{יב} שכל המקבץ חלק אל חלק ודבק הכל עד שיעשה גוף אחד הרי זה תולדת בונה^{יד}:

בו נותנין שומשמן ואגוזים לדבש ובלבד שלא יחבצם בידיו^{יז}:

בח אסור ליהן שמרים במשקה כדי להעמידו אע"פ שראוי לשתותו בשבת מפני שעל ידי כן יורדין גם שמרי המשקה עצמו לשולי הכלי והרי זה תולדת בורר כמו המחבץ^{יט}:

כט הרוקק ברוח וחרוח מפור חרוק חייב משום וורה^י ולהאומרים שכל מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה אף כאן פטור אבל אסור מדברי סופרים אפילו אינו מתכוין לכך אלא שהוא פסוק רישיה ולא ימות^י:

שב דיני סחימה בשבת וכו כ"ח סעיפים:

א הסוחט ותים להוציא מהם שמן או ענבים להוציא מהן יין חייב^א מפני שמפרק^ב המשקה מהפרי^ג וכבר נתבאר בס"י ש"ה^ד שכל המפרק אוכל או משקה ממקום שנתכסה בו הרי זה תולדת הרש^ה אבל שאר פירות מותר לסחטן מן התורה להוציא מימיהם^ו מפני שכל מי פירות אין עליהם תורת משקה^ז אלא היוצא מן היותים ומן הענבים בלבד אלא תורת אוכל עליהם^ח והרי זה במפריד אוכל מאוכל שאין בו משום מפרק^ט כמו שנתבאר שם.

ומדברי סופרים אסור לסחוט אפילו תוחים ורמונים^י מפני שמקצת בני אדם שיש להם

רז רש"י שם בפ"י השני. הובא במ"א שם.
 רח ראה רש"י שם ד"ה בורר. וראה לעיל ס"א וש"נ.
 וראה שבת כהלכת פ"ב ביאורים אות ה ד"ה אלא שקדיון.

רט ראה מ"א סוף סקט"ו.
 רי מ"א הל' שביחת העשור פ"ה ה"ג. מ"א סק"ה.
 ריא ראה שבת כהלכת פ"ו ביאורים אות א.
 ריב גמ' שם. רמב"ם פ"ה הל' מ"א סק"ה.
 ריג רמב"ם שם. מ"א שם.
 ריד רמב"ם פ"ה הל' מ"א סק"ה.
 ריז רמב"ם שם. מ"א סק"ה.
 ש"א.

רטו מ"א סק"ד.
 רטו ויחשבו פ"ה הל' ב' (מג, מע"א). אור ורוע ס' נג.
 מהר"ה הל' שבת כמ' ב' רמ"א ס"ז. וראה לקמן ס' תני סוף ס"ה (ברעק הב') "לא אמרו שהגורה הוא מאבות מלאכות אלא בורה תבואה כדי להפריש ממנה את הגויז שהוא בורר אוכל מתוך הפסולת (פסולת מתוך האוכל), אבל שצויה כל האוכל ליהן אין כאן איסור מן התורה". וראה גם שם ק"א סוף סק"ג. וראה שם בהגדה למ"ז "אכל לא יאמר לנו לפרר ולירות לרה אפילו ביום" כיון שיש אומנים שיש בריה זו מלאכה נגורה מן התורה, כמ"ש בס"י שם ע"ש". וראה ברי השלחן ס' קמו

ס"ק יג. קובץ דברי תורה ח"ז ע' נג. שערי שמים ס' כא.
 ריז וכהלכתן ס' שלו ס"א וש"נ.
סימן שכ
 א ברייתא קמח, א ובגמ' שם. רמב"ם פ"ח הל' פ"א ס"א הל' ב. מ"א ריש ס"ה. וראה לקמן ס' תנח ס"ט.
 ב רש"י קמח, א ד"ה אין. רמב"ם שם ושם.
 ג ראה רש"י ה, א ד"ה שמעונין. ביצה ג, א ד"ה שמא יחטונו. ר"ן (ג, ב) ד"ה ושיון.
 ד סוף פ"ח כה.
 ה וראה לקמן ס' תקי ק"א סוף סק"א שמהם בדי הוא תולדה רדש בכלי. וראה גם לעיל ס' שש רס"ז.
 ו רב אבי בר אשי אמר רב קמח, מת"א. וכן תני דבי מנשה שם. רמב"ם פ"ח הל' מ"א שם.
 ז ר"ן (א, כא) ד"ה בבשין רשבי"א קמח, א סו"ה למינהן. וראה גם רא"ש פכ"ב סוס"ד. וראה גם לעיל ס' רנב ק"א סק"ב. וראה חידושי צ"ח נ"ג, א שבת כהלכת פ"ו ביאורים אות ב.
 ח רשבי"א שם.
 ט ראה הקרי הלכות הל' ל, ב.
 י ר"ף (ס, א), רמב"ם פכ"א הל' ב' ר"ש פכ"ב ס' ב. כמ"ג ל"ה ס' (ב, ג). מור ושילע ס"א.

הרבה תותים ורמונים הם סוחטין אותן לשם משקה כותים וענבים⁸¹ ואילו היו כן הרבה לשאר בני אדם היו גם כן רגילין לסחטם לשם משקה⁸² לפיכך כל מי שסוחטין לשם משקה מועלת מחשבתו להיות שם משקה עליהם⁸³ מדברי סופרים ואין אומרים במלה דעתו אצל כל אדם וכן אותם אנסים (שקורין בערני"ם בל"א) שרגילין לסחטין לשם משקה במקצת מקומות אסור לסחטין בשבת בכל העולם כולו שאפשר שאם היה לכל העולם הרבה מהם כל כך כמו שם היו ג"כ סוחטין אותם לשם משקה⁸⁴ וכן כל כיוצא בפירות אלו⁸⁵.

אבל שאר פירות⁸⁶ שאין דרך העולם לסחטין⁸⁷ לשם משקה הרינו לשתות מימיהם מחמת צמא או תענוג אף שיש להם הרבה מהם⁸⁸ ואפילו רגילין לסחטין לרפואה⁸⁹ אין עליהם שם משקה בשביל כך אפילו מדברי סופרים ומותר לסחטין בשבת מפני שהוא כמפריד אוכל מאוכל⁹⁰ ואע"פ שזה הסוחטין מתכוין לשם משקה במלה דעתו אצל כל אדם⁹¹.

ומכל מקום במקום שנהגו לסחוט איזה פרי לשם משקה הרי דינו שם כתותים ורמונים⁹² ואסור לסחטו בשבת כאותו מקום לשם משקה שלא במלה דעת זה הסוחט כיון שכל אנשי מקומו עושין כן בחול אבל בשאר מקומות מותר לסחטו⁹³ והואל ואין רגילין לסחטו לשם משקה אף שיש להם הרבה ממנו.

ויש אומרים⁹⁴ שכל הפירות אסור לסחטין מדברי סופרים לצורך מימיהם שכיון שזה הסוחט דעתו על מימיהם לשתותם מחמת צמא או מחמת תענוג (או אפילו לרפואה⁹⁵) הרי הם חשובים משקה מדברי סופרים ואין אומרים במלה דעתו אצל כל אדם (אבל אם דעתו כדי למבל כהם המאכל מותר כמו שיתבאר⁹⁶) אבל אם אינו סוחט אלא למקד הפרי ולא לצורך המשקה מותר בשאר כל הפירות⁹⁷ ואפילו שותה המשקה הנסחט מותר כיון שאינו מתכוין בסחיטתו בשביל השתייה⁹⁸ חוץ מתותים ורמונים וכיוצא בהן (מהפירות שמקצת בני אדם שיש להן הרבה סוחטין אותם לשם משקה כותים וענבים ואילו היה כן הרבה לשאר בני אדם היו רגילין גם כן לסחטין לשם משקה⁹⁹) שבתם אסרו לסחוט אפילו כדי למתקן כלכר גורה שמא יסחטו גם כן לצורך המשקה?¹⁰⁰ (כמו שעושים אותן בני אדם שיש להם הרבה מהם).

וכן נוהגין להחמיר¹⁰¹ במקומות הרבה אבל העיקר כסברא הראשונה¹⁰² ומכל מקום במקום שנהגו להחמיר אין לשנות¹⁰³:

יא רמב"ם שם. מ"א סק"א.

יב מ"א שם.

יג רמב"ן קנור, א ר"ה תרוין רשב"א שם ע"ב ר"ה ה"ג בשם שם מי שפירש. מ"א שם.

יד מ"א שם.

טו ב"י ר"ה תותים.

טז ר"ף שם. רמב"ם פכ"א ה"ל"ב ר"א"ש שם. סמ"ג שם. סוד ושורש שם.

יז רשב"א שם. וראה גם רש"י קנור, ב ר"ה ובעמודין. לבוש מ"א.

יח ראה שבת כהלכה פמ"ו ביאורים אות ב.

יט ב"י שם. רמ"א מ"א. לקמן (במסגרת) וש"נ.

כ רשב"א שם.

כא רמב"ן שם. רשב"א שם. מ"א שם.

כב רמ"א שם. מ"א שם. וראה תהלה לדרר ס"ק א.

כג מ"א שם.

כד רש"י קנור, ב ר"ה כרב חסדא. תוס' שם ר"ה ה"ג. הנהג' סמ"ק ס"י רפ"א (ע"י רפ"א) אות י' פ"ז סק"א.

כה וראה חרושי צ"צ נה, ב.

כו ראה שבת כהלכה פמ"ו ביאורים אות ד.

כז ס"ז וס"ו.

כח רש"י שם. תוס' שם. הנהג' סמ"ק שם.

כט ס"ז שם. וראה פמ"ד צ"צ נו, א. שבת כהלכה פמ"ו אות י' ר"ה ונהג' בפנים.

ל ראה ב"י ר"ה תותים קרוב לסופו ומשמע לי כו.

ל רש"י שם. הנהג' סמ"ק שם. פ"ז שם.

לא ב"ח ר"ה גמ"ש ושאר. אלה יוסא סק"א.

לב שורש שם. משמעות מ"א שם.

לג מ"א סוף סק"א.

הלכות שבת שכ

תקנא

ב וכל זה לסחוט אבל למצוין כפיו המשקה מן המירות יש מחירין¹² אפילו מותרים וענבים מפני שאין דרך סחיטה בכך ובמלה דעתו אצל כל אדם¹³ ויש אומרים¹⁴ שאף על פי כן אסור מדברי סופרים כמו שאסרו לזנק בפיו מן הבהמה אע"פ שמפרק כלאחר יד הוא כמו שיתבאר בס"י שכ"ח¹⁵ וגם יש לחוש לחיוב הטאת¹⁶ כי שמא אין זה נקרא מפרק כלאחר יד כמו היוזנק מהבהמה לפי שלינג הוא שנינו גמור שאין דרך כלל לזנק אלא להחליט¹⁷ אבל מציצת פירות אינה שנינו כל כך כי נגולין לעשות כן לפעמים¹⁸ ואפילו פירות שאיסור סחיטתן הוא מדברי סופרים אסור למצוין כמו זיתים וענבים¹⁹ שלא חלקו חכמים בגזרתם והוא הדין בנותן פת ביין או בשר כמקד שאסור למצוין אותם²⁰ אע"פ שאין איסור בסחיטתן אלא מדברי סופרים כמו שיתבאר²¹ ולכן אסור למצוין קנה הצוק²² שדינו כתותים ורימונים²³ וכיוצא בהם.

והמהנהג להקל אפילו בותרים וענבים כסברא הראשונה²⁴ והמחמיר אפילו בפת וכשר תבוא עליו ברכה²⁵ ומכל מקום בשאר פירות חוץ מותרים וענבים יש להקל²⁶ כי יש צד להקל במציצת פירות ולומר שדרך אכילתן כך הוא²⁷ וכל שהוא דרך אכילה אינו מעין מלאכה כלל ואף חכמים לא גזרו בו כמ"ש בס"י ש"ט²⁸ כבודר אוכל מתוך הפסולת:

ג משקין שזבו בשבת מאליהם מותרים וענבים אסורים²⁹ עד לערב³⁰ גזרה שמא יסחוט³¹ בידים כדי לשתותן היום אם יהיו מותרים³² ואפילו אם הותרים והענבים הן עומדין לאכילה³³ חוששין שמא ימלך עליהן לסחטן לשם משקין כמו שהוא דרך רוב הותרים והענבים³⁴ אבל משקין שזבו מתותרים ורימונים³⁵ וכיוצא בהן³⁶ אם הן עומדין לאכילה המשקין מותרים ואין חוששים שמא ימלך עליהם למשקין³⁷ ואם הן עומדין למשקין המשקין אסורים³⁸:

ד יותרים וענבים שנתרסקו מבעוד יום משקין היוצאין מהן בשבת מותרין³⁹ מטעם שנתבאר בסיומן רנ"ב⁴⁰.

ואפילו לא נתרסקו מבעוד יום אם יש יין בגיגית שהענבים בתוכה אע"פ שהענבים מתבקעים בשבת בגיגית ויוצא מהן עוד יין מותר לשתות מגיגית זו בשבת שכל מעט

נ ברייתא ונמי קמנ, ב רמב"ם פכ"א ה"ג, שו"ע ס"א.
 וראה גם לעיל ס"י רנב ס"ד, ואמרים גם בפלפול
 כדלעיל ס"י שח ס"ט, לקמן ס"י שלח, ס"ד, וראה לקמן ס"י
 שכת רמ"ם אה סרמן נכרי.
 נא רש"י ביצה ג, א ד"ה משום רמב"ם שם.
 נב ביצה ג, א, רמב"ם שם, לבוש ס"א.
 נג רש"י חולין ד, ב ד"ה ואם למשקין.
 נד ברייתא ונמי קמנ, ב, ר"ף שם (ס, א), רא"ש פכ"ב
 ס"י ב, מור ושול"ע שם.
 נה רש"י חולין שם ד"ה מודה, וראה גם מור.
 נו כרכי הורה במשנה (לאוקמתת הנה) ובברייתא שם.
 נז ר"ף שם, רמב"ם שם, רא"ש שם, מור ושול"ע שם.
 נח ראה לעיל סוף ס"א במסנהר, וראה מ"מ וגיגיים.
 נח ראה רש"י חולין שם ד"ה אם לאוכלין.
 נט ראה גם לעיל ס"י שח סוף פכ"ה.
 ס כרכי אליעזר ורבי שמעון בבביתא קמנ, ב, ר"ף שם
 (סא, א), רא"ש פכ"ב ס"י ה, רמב"ם פכ"א ה"ג, מור
 ושול"ע ס"ב.
 סא ס"ד, ע"ש.

לד שובלי הלקט ס"י צ בשם ה"ר בנימין, העמוד עשרת
 הדברות הל' י"ז (קמ, ב), רמ"א ס"א.
 לה שובלי הלקט שם.
 לו הגהות מ"מ ורימונים פכ"א אות י בשם הרא"ם, ביראים
 השלם ס"י רעד (קלג, א), ויש אסרים ברמ"א שם.
 לז סוף מ, ראה גם שם ס"ד.
 לח הגהות מינימוניות שם בשם הרא"ם שם.
 לט רש"י כתובות ס, א ד"ה כלאחר יד.
 מ ראה מ"א סק"ב.
 מא משנתות ה"ב סו"ה וכתוב.
 מב הגהות מינימוניות שם בשם הרא"ם שם, מ"א סק"ד.
 מד סוף א.
 מה ב"י שם לדעת הרא"ם.
 מה ס"ז סק"ב, אליה רבא סק"ג.
 מו ראה רש"י בבביתא לטור, הובא בב"ח ד"ה כתב,
 וכמ"א שם.
 מז עקלת שבת סק"ט, אגית זוטא סק"ב.
 מח רש"י שם, ח"א שם, וראה שבת כהלכה פכ"ו
 תענית ע"ד.
 מט סוף א, וראה שבת כהלכה פ"ג באורים אות ה.

הלכות שבת כח

תקנב

יין היוצא מהענבים בשבת מתבטל^{כז} כס'י^{כח} בין שהיה כבר בנגיית ואע"פ שהוא דבר שיש לו מתירין שלאחר השבת יהיה מותר בלא ביטול מכל מקום כיון שיון זה היוצא בשבת לא היה ניכר מעולם קודם שנתערב^{כט} ולא היה עליו שם יין מעולם^ל (ועיין ב"ד"ד ס'י קכ"ג^מ אימתי חל עליו שם יין) לא חל עליו שם דבר שיש לו מתירין עד לאחר שכבר נתבטל^{מא} ולא אמרו שדבר שיש לו מתירין אינו בטל^{מב} אלא כשהאיסור בעין מתחלה^{מג} וחל עליו שם דבר שיש לו מתירין ואח"כ נתערב^{מד}.

ואפילו אם נתנו ענבים שלימים בנגיית זו בשבת ונתבקעו ביין בו כיום מותר^{מה} לשתות יין מהנגיית ממשעם זה אבל לכתחלה אסור ליתן ענבים שלמים ביין בשבת כדי שיתבקעו ויזוב יינם משום איסור סחימה ואף שאינו סוחט בידיו ממש מכל מקום אסור מדברי סופרים^{מז}:

ה' הרצנים חוגים שנתן עליהם מים לעשות תמיד מותר למושך מהם בשבת ולשתות ואפילו לא נתן מים והיין מתמצה וזב מאליו מותר לשתות^{מח} כיון שכבר נתרסק מבעוד יום^{מט}:

ז' מותר לסחוט אשכול של ענבים לתוך הקדרה^מ שיש בה תבשיל^{מא} כדי לתקן (עין ס'י תק"ה^{מב}) האוכל^{מג} שכל משקה הבא לאוכל כאוכל הוא חשוב^{מד} ואין עליו שם משקה כלל^{מה} והרי זה כמפריר אוכל מאוכל^{מז} אבל אם אין בה אוכל אסור לסחוט לתוכה אע"פ שעתיד לערב בה אוכל^{מח} ובשביל כך הוא סוחט לתוכה יין זה כדי לתקן ולמחוק את האוכל שיתן בה אח"כ^{מט} שיאכלנו עם יין זה והרי זה משקה הבא לאוכל וכאוכל הוא חשוב מכל מקום כיון שבשעת סחימת היין אין בה אוכל עדיין ואין הרבר ניכר כלל^{נא} שהוא בא לתקן אוכל אסור מדברי סופרים^{נב}:

ז' וכן הדין בתותים ורמונים וכיוצא בהם^{נא} אבל שאר פירות אף לדברי האוסרים^{נב}

עג ספר התרומה ס'י רבנן. סמ"ג ל"ת ס"ה (ג, א).
עד ב"י שם ד"ה כתב. מ"א סק"ו. וראה גם ספר התרומה שם.
עה רב יהודה אמר שמואל קמח, ב. מור ושילע ס"ד.
עז רש"י שם ד"ה לתוך. מור ושילע שם.
עח ס"ב. ושם ב"ר"מ הובא אפשרות נוספת.
עט רש"י שם. שילע שם.
עפ נגמ' שם. מור ושילע שם. וראה גם לעיל ס'י קנח סוף ס"ט (מתחילת יציאתו). לקמן ס'י תקד ס"א.
עק וראה תהלה לרוד ס'י קנח ס"ט. ב"ר השלחן ס'י קכו ס"ק כ. מ"ט תצוינים. פסקי אדה"ן ע' 203. שבת כהלכה פמ"ו ביאורים א' ו.
פ ראה גם לעיל ולקמן שם.
פא רש"י שם. וראה גם רנ"ב'ם פ"ח ה"י. לבוש ס"ד.
פב וראה לקמן שם; ואין זה מפרק כיון שאינו עושה ודרך פריקתו כל. וראה שבת כהלכה פמ"ו ביאורים אות ה"י.
פג ושמעתי רש"י שם ד"ה אבל ושגב"י הלקט ס'י צ.
פד עיין ב"י ד"ה וכתוב בשבילי הלקט, ומ"א סוף סק"א.
פה וראה גם חידושי צ"צ ס' ד.
פז וראה שכלי הלקט שם.
פח רש"י שם. לבוש סוף ס"ד.
פח משמעות רש"י שם (חידושי שם צ"צ ס' מ, מוע"ג).
פז ראה גם לעיל סוף ס"א.
פז דעה הב' לעיל סוף ס"א.

סב ספר התרומה ס'י רבנן. סמ"ג ל"ת ס"ה (ג, א).
סב סמ"ק ס'י רפא (ע' רפד). מור ושילע שם. וראה אבני נור י"ד ס'י רב ס"ק ל'. פעמי עוקב ג' ע' מא; מר.
סג כ"דן לח כלל במין כמנינו שצריך ס'י אף באיסור הרבנן (ראה גם לקמן ס'י תמו מוקף ס'י וש"ג), משאל"כ לעיל ס'י שי ס"ט ולקמן ס'י תצח ככ"ד לענין אפר באפר דמני כ"ד (ראה מ"א לעיל שם ס"ק ח ולקמן שם סק"ב). וראה לקמן ס'י תמו ס"א אם שי לזה דין לח כלל.)
סד ספר התרומה שם. סמ"ק שם. מרדכי רמז רנ"ט. רמ"א י"ד סוס"ף קב. וד"א סק"ה.
סה הנהיג מיימנות שם פ"ח אות ו. ש"ך י"ד שם סק"ב. מ"א שם.
סו ס'י זה בשעת"י לא הגיע לדיני, וראה שם בשילע מ"ו ואילך.
סז ראה לקמן ס'י תצח סוף ככ"ד (גבי אפר באפר); ואין דינו כאן דבר שיש לו מתירין כיון שמעולם לא נקרא עליו שם איסור.
סח ביצה ג, ב וש"ג.
סט ראה שו"ת צ"צ י"ד ס'י קסה אות ה.
ע ספר התרומה שם. סמ"ק שם. מרדכי שם. וראה לקמן ס'י שלח סוף ס"ד לענין יין שנתערב בניים.
עא ט"ז סק"ג בשם בי"ח ד"ה כתב.
עב ט"ז שם.

הלכות שבת שכ

תקנג

לסחמן לצורך מימיהם מכל מקום אם אינו סוחמן אלא כדי למבל המאכל במימיהם הרי זה מותר^{פח} אע"פ שאין שם אוכל בתוך הכלי שסוחמן לתוכו מפני שבשעת סחיטתו יודעים הכל שסוחמן למתק האוכל ולא לשם משקה^{פג} שאין דרך כלל לסחמן לשם משקה:

ח כמה דברים אמורים בפירות הראויים לאכילה אבל פירות שאינן ראויים לאכילה אסור לסחמן^צ לדברי הכל^{פז} אפילו לתוך האוכלים^{פח} שבשסוחמם פרי שאינו ראוי לאכילה אינו מפריד אוכל מאוכל אלא אוכל מפסולת ויש בזה משום מפרק^{צג} כמ"ש בס' ש"ה^{פז} ונג משום כבוד אוכל מתוך הפסולת^{פז} אפילו רוצה לאכול לאלתר^{פז} שלא התירו לברור אוכל מפסולת בידו כדי לאכול לאלתר אלא מפני שדרך אכילה כך הוא לטול האוכל בידו מן הפסולת ולאכול ואינו מעין מלאכה אבל לסחוט ולאכול אינו דרך אכילה אלא דרך מלאכה^{פז}:

ט וכן אסור לסחוט הבוסר^{פז} רחינו ענבים שלא הניעו לכפול הלבן^{פז} אפילו לתוך האוכלין מפני שאינו ראוי לאכילה^{פז} וכפסולת הוא לגבי יין הנסחט ממנו^{פז} ולפי שלא נודע לנו שיעור פול הלבן^{פז} אסור לסחוט ענבים לתוך אוכלים עד שהיו ראויים לאכילה^{פז} לרוב בני אדם^{פז} ויש מי שמתיר לסחוט הבוסר לתוך האוכל^{פז} (ואצ"ל בשאר פירות שאינן ראויים לאכילה ואפילו לסחמן לשם משקין מותר להמתירין^{פז} בשאר פירות) ויש להחמיר כסברא הראשונה^{פז}:

י תפוחים דינם כשאר פירות^{פז} ואפילו לימונים אין דינם כתותים ורמונים אלא כשאר פירות^{פז} משומר לסחמן לצורך מימיהן אפילו לשם משקה לדברי המתירים^{פז} ולדברי האוסרים^{פז} מותר על כל פנים לסחמן לצורך אוכל דהיינו למבל המאכל במימיהן^{פז} וכיוצא בזה^{פז} ואע"פ שכאיתן מקומות שיש להם הרבה מהם הם סוחמים אותן לצורך מימיהן אין דינם כתותים ורמונים בשביל כך אפילו באותן מקומות לפי שאינן סוחמין

ק מרדכי שם. מור. רמ"א ס"ז.
 קא משמעות המרדכי השו"ר. וראה גם לעיל ס"ח. סי' ה' שיש סכ"ב.
 קב מ"א רס"ג. וכלעיל סי' רב סוף סי' נ"ג ושעור פול הלבן שבימיהם לא נודע לנו.
 קג מ"א שם. ולעיל שם: עד שהיו גדולים ביותר.
 קד ראה שבת כהלכה פ"ו הערה ע"ה.
 קה מור בשם הר"י פורת שהובא בסו"ט שם. ש"ע בשם יש בי שאמרו.
 קז דעה הראשונה לעיל ס"א.
 קז משמעות סו"ט שם וב"י ד"ה ומ"ש רבינו וכן התיר. ומשמעות האחרונים. וראה כרי השלחן סי' קכ"ט כ"ה. שבת כהלכה שם הערה ע"ה.
 קח מ"ז סק"ה.
 קט רא"ש בתשובה כלל כ"ב סי' ב. הובא ב"י סו"ה תותים. ש"ע סי' י.
 קי דעה הראשונה לעיל ס"א. וראה אגלי של דש סק"ל. שבת כהלכה פ"ו ביאורים ו' ה.
 קיא דעה שניה שם.
 קיב מ"א סוף סק"א.
 קיג ראה שפ"ל הל'ט סי' צ' בשם הר"י יודעה כ"ר בניטון. הובא ב"י ד"ה וכתוב.

פח מ"א סוף סק"א. וראה גם לעיל ס"א במוסגר.
 פט שב"ז הל'ט סי' צ'. הובא ב"י ד"ה וכתוב כשב"ל הל'ט. מ"ז סק"ה. וראה שבת כהלכה פרק ג' הערה ט', וביאורים שם אות י' ד"ה ויתכן.
 צ מ"א סק"ז.
 צא אף לדעה הראשונה שבס"א. וראה לקמן ס"ט במוסגר.
 צב ראה לקמן ס"ט וש"נ.
 צג ראה תוס' ק"ג, ב ד"ה הולב. וראה שבת כהלכה פ"ו ביאורים אות ז' ד"ה אלא.
 צד סוף כ"ה (לענין הולב לתוך האוכלים, שאסור מדברי סופרים.) ובלח"ה התוקן לדו"ר תקון: ש"ש (ס"ט), לענין מפרק הקמניות מתוך חשיכויטין שהוא מפרק גמור.) וראה שבת כהלכה שם הערה פ.
 צה מור ומרדכי רמ"ה ב"ה בשם ר"ת. מ"ו סק"ד.
 צו ראה גם לקמן סי' שכא ס"ד.
 צז מ"א שם. וראה גם לעיל סי' שיש ס"א.
 צח ד"ה הובא בסו"ט ל"ה ס"ה (ז', ד), ובמרדכי שם רמ"ה תלו, וכמוו מש"ע סי' ה'.
 צט וזאת צ"ב (עומרת צ"ב ס"ק ו'). אגיה וזוטא סק"ד. וכ"מ במ"א רס"ג. וראה גם ברכות ל"ב, ב לעיל סי' ר"ב ס"ג.

תקנד

הלכות שבת שכ

מימיהן לשם משקה אלא לצורך אוכל^{קטז} ואפילו אם נהגין לסחטן לתוך מים לשתות מותר כיון שאין דרך לשתותן לברין^{קטו}.

ומכל מקום לדברי האוסרים לסחוט שאר פירות לצורך מימיהן לשם משקה אסור לסחוט בשבת לטעונום או שאר פירות לתוך מים או שאר משקין לשתותן לפי שלא אמרו אלא משקה הבא לאוכל הוא כאוכל ולא הבא למשקה^{קטז}:

יא וכל זה בלימונים חרשים אבל הכבושים במלח^{קטז} וחומץ^{קטז} או במי מלח וכן שאר פירות וירקות הכבושים^{קטז} וכן השלקות^{קטז} אסור לדברי הכל לסחטן לצורך מימיהן אלא לצורך גופן לתקנם לאכילה ע"י כך^{קכא} שאו אין בו מפרק כיון שאינו צריך כלל לדבר המתפרק דהיינו מימיהן^{קכב}.

ואם סחטן לצורך מימיהן פטור מן התורה^{קכג} שאע"פ שמימיהן היו משקין גמורים קודם שנבלעו בהן^{קכד} כגון שנכבשו או נשלקו במים או יין וחומץ^{קכד} וכיוצא בהן משאר משקין כיון שעכשיו הן נסחטין מאוכלין תורת אוכל עליהן^{קכז} והרי זה כמפריד אוכל מאוכל ומכל מקום מדברי סופרים אסור לסחטן לצורך מימיהם^{קכז} הואיל והיו משקין גמורים קודם לכן^{קכז} משא"כ בפירות היין שמימי סחיטתן לא היה עליהם שם משקה מעולם^{קכט} לפיכך מותר לסחטן לדברי המתירין^{קל}:

יב מותר לסחוט כבשים ושלקות לצורך מימיהן לתוך קדרה שיש בה אוכל^{קלז} כדי לתקנן^{קלז} אבל אם עדיין אין בה אוכל אסור לסחוט לתוכה^{קלז} אע"פ שעתיד לערב בה אוכל ממעם שנתבאר למעלה^{קלז}:

יג מותר לסחטן לתוך המוריים מפני שהוא חשוב אוכל^{קלז} אבל לתוך המשקין אסור לסחטן^{קלז}:

יד הסוחט דג לצורך צידו דינו כסוחט כבשים ושלקות לצורך מימיהן^{קלז}:

טז תפוח או שאר פרי מבושל מותר לסחטו להוציא ממנו מה שיש בו שהרי הוא סוחט כל האוכל ממנו ולא כדי להוציא ממנו מימיו^{קלז}:

קכו ר"י בתוס' כתובות דף ג' א ר"ה האי. וז"ל במ"א סק"ב. וראה גם לעיל ס"י קנה ס"ו ובק"א סק"א. וראה חידושי צ"צ נה, ד, ס, ג, שבת כהלכה שם הערה זו.

קכז שמואל שם. רי"ף שם. רא"ש שם. רמב"ם פכ"א ה"ג. מור וש"ע שם.

קכח מ"א סק"ב וסק"ב. וראה חידושי צ"צ נה, ג, ס, ב. שבת כהלכה ביאורים שם אות יא.

קכט מ"א שם.

קל רעה ראשונה לעיל ס"א.

קלא רי"ף (ס, ב), תוס' קנה, א ד"ה ורבי יוחנן, מור וש"ע ס"ו.

קלב ראה לעיל ס"ו וש"ג.

קלג ש"ע שם.

קלד סעיף ג. וראה שבת כהלכה פמ"ו ביאורים אות יג ד"ה ויתכן, ואת ד.

קלה מ"א סק"י בשם סת"ק ס"י רפא (ע' רפא).

קלו מ"א שם.

קלז אב"י שם קנה, א. ש"ע ס"ה.

קלח ט"ז סוף סק"ה.

קכז רא"ש שם. מ"א סק"ה.

קטו ב"י שם. מ"א שם. וראה חידושי צ"צ ס, ד, סא, א. קצות השולחן ס"י קכו מ"א וכדי השלקן סק"ה. שבת כהלכה פמ"ו ביאורים אות ג.

קטז מ"א סק"י ע"ש דג"א נט"ז סק"ה. וראה אלה רבה סק"ה. וראה חידושי צ"צ ס, ד, בענין לסחוט על סוכר. וראה אלה שולחן ס"ב. ערוגת הבשם או"ח ס"י פה ס"ג. אגלי מל (ד"ש) ס"ק ל. העל"ב תשנ"ע ע' 90.

קכז מ"א סוף סק"ה.

קכח ראה רש"י קנה, א ד"ה כבשים. הגהה בש"ע ס"ו.

קכט שמואל שם. מור וש"ע שם.

קכא מור וש"ע שם.

קכב ראה רש"י שם ד"ה לגופן. מ"א סק"ט. וראה תהלה לודי סוף סק"ה. כדי השלקן ס"י קכו ס"ק בו. שבת כהלכה פמ"ו ביאורים אות כ"ג.

קכג שמואל שם. רי"ף (סא, א). הובא ברא"ש פכ"ב ס"י ג וכמור.

קכד ראה רש"י בהגהותיו לשור, הובא בב"ה סוף הפ"ה. מ"א סוף סק"ט.

קכה ראה רש"י שם ר"ה כבשים.

הלכות שבת שכ

תקנה

מזו השלג והברד וכל כיוצא בהם אסור לרסק אותם ^{קכט} בידים ^{קכז} דהיינו לשכרם להתכווץ דקת ^{קכח} כדי שיוזבו מימיהן ^{קכב} משום שרומה למלאכה שבורא מים הללו ^{קכז} אבל נותר הוא לתוך כוס של יין או מים בימות החמה כדי לצננו והם נימוחים מאליהם ואינו חושש ^{קכז} וכן מותר להניחם בחמה או כנגד המדורה ^{קכח} במקום שאין יכולים להתחמם שם עד שתהא היר סולדת בו ^{קכז} והם נפשרים שם מאליהם. ויש אומרים ^{קכז} שלא התירו אלא לתן לתוך הכוס שהנימוח אינו בעין לבדו אלא מעורב ביין או במים שבכוס ^{קכח} אבל כשהנימוח הוא בעין לבדו אסור אפילו בדיעבד ^{קכט} מטעם שנתבאר בס"י ש"ח קכ.

וכבר נתבאר שם ^{קכח} שהעיקר כסבא הראשונה אלא שלכתחלה נהגין להחמיר:

יז לא אסרו אלא כשמתכוין לרסק בשביל שיוזבו מימיו אבל מותר לשבור התיבה ממנו אפילו אם יוזבו קצת מים על ידי זה שרבר מועט הוא ואינו חשוב כלום ^{קכז} ועוד שאינו מתכוין לכך ^{קכז} ואינו פסיק רישיה ^{קכז} ועוד שהם הולכים לאיבוד ^{קכח} (ואינן דומין כלל לסחיטת פירות העומדים למשקים שאין המשקה הנסחט הולך לאיבוד ולכן אין לגזור כלל על זה מפני זה ^{קכז}):

יח מותר לשבר הקרח ליטול מים מתחתיו ^{קכז} שהרי אינו בורא מים בזה ^{קכז} ומשום שבורת הקרח אין איסור כלל ^{קכז} שכל רבר תלוש שאינו כלי אין בשבירתו ופסקתו שום איסור כלל ^{קכז} כמ"ש בס"י ש"ד ^{קכח} אבל בנדר או באר ^{קכז} כיון שהקרח מחובר לקרקע ^{קכז} אסור לשברו:

יט צריך לזהר שלא לשפשף ידיו במלח ^{קכז} מפני שהמלח נימוח ^{קכח} על ידיו ^{קכז} אבל מותר להשליך מים במלח ^{קכז} ולטול ידיו מהם ^{קכח} אע"פ שהמלח נמחה שם

- קלט** ברייתא נא, ב. מור וש"ע ס"ב.
- קמ** ר"ן (בר, רע"א), מור וב"י ס"י שיה ר"ה ואמור להך, ופ"י שם ס"ק בא, בבאיר דעת המתירים שם, וראה גם לעיל שם סכ"ז.
- קמא** רש"י שם ר"ה ואין ש"ע שם.
- קמב** ברייתא שם ש"ע שם.
- קמג** הרי"ף שם ר"ה כ"ד, ר"ן ספ"ה, וראה גם לעיל ס"י ש"ח סכ"ה; מפני שמוליד משבת ודומה למלאכה שבורא מים הללו, ש"ג.
- קמד** ברייתא שם רש"י ר"ה אבל מור וש"ע שם.
- קמה** ר"ן (בר, רע"א), וכדלעיל שם סכ"ז ברעת המתירים.
- קמו** עיין ש"ע ס"י ש"ח ס"ה לעיל שם סכ"ד.
- קמז** ספר התרוסה ס"י גלה. דא"ש ספ"ד בשמו. הובא ב"י ר"ה אין מרסקין, וכרעה הא' רלעיל ס"י ש"ח סכ"ה.
- קמח** ראה גם לעיל ס"י ש"ח סכ"ז; שהוא מתעורב ומתבלב ב"ן שבכוס ואינו בעין, וראה לקמן ס"ב, שיש אומרים שמשאני בעין לבדו מותר אפילו לרסק בידים.
- קמט** משמעות ה"ן שם ברעת ספר התרוסה, מ"א ספ"ד; וס"י ש"ח סכ"ב.
- קנ** טעף כד: כמו משקן שבו בשבת מפורות העומדים למשקן שאמורים משום גזרה שמא יתחנף תפירות.
- קנא** טעף כז, ושם: ואפילו לתחילת יש למטוך במקום הנוצק על מברא האחרונה (שהיא מברא ראשונה כ"א).
- קנב** ב"י ר"ה אין מרסקין, וכרעה הא' רלעיל ס"י ש"ח סכ"ה.
- קנא** מור בשם ספר התרוסה שם, מ"ז סק"א.
- קסו** וראה גם לקמן ס"י שבו שם.
- קסז** ראה ב"י הישגין ס"י קכו סק"ד.
- קסח** ס"ז שם.
- קנב** ב"י ר"ה אין מרסקין.
- קנג** כ"ז שם. לבוש ס"ג, מ"ז סק"ג.
- קנד** לבוש שם, וכ"ז משמעות הב"י שם. וראה שבת כדלכה פפ"ו אות י.
- קנה** ב"י שם, מ"ז שם. וראה לקמן ס"ב במוסר (לדעה דא' רלקמן ס"ט) שאסור אפילו הולך לאיבוד (כמו שאסור אפילו אינו בעין לבדו), משא"כ כאן דמירי לדעה הב' בס"י (דמתרת כשאנו בעין, וגם כשהולך לאיבוד), וראה ההלכה לרד"ק סק"ג.
- קנו** ראה שבת כדלכה פפ"ו אות י ר"ה ואני מרס.
- קנז** ראה"ה סופ"ד רמ. מרדכי רמז שלא, מור וש"ע ס"י.
- קנח** מ"ז סק"ח.
- קנט** מ"ז שם.
- קס** מודכ"י ביצה רמז תרנא, הובא ב"י סופ"ד ש"י.
- קסא** ס"ב וסוף סמ"ג, וראה גם לקמן ס"י שגמ ס"ז במוסר.
- קסב** מ"א סק"ו.
- קסג** תוספת שבת סק"ד ברעת המ"א.
- קסד** מור בשם ספר התרוסה ס"י גלה. ש"ע ס"ב, וראה גם לקמן ס"י שגמ ס"ב, רעה ראשונה.

תקנו

הלכות שבת שכ

מאלו^{קט} ובלבד שלא ישפשונו בידיו ובחורף צריך^{קט} שלא ליטול ידיו כלל כמים שיש בהם שלג או ברד^{קט} שהמה קלים להתרסק מהמלח ואם יטול יהיה שלא ידחקם בין ידיו^{קט} שלא יהא מרסק בידים.

ויש אומרים^{קט} שכל שהנימוח אינו בעין לברו אלא מתערב ברבר אחר^{קט} אפילו מרסקו וממחהו בידים מותר ולכן מותר ליטול ידיו ולשפשפם במים שיש בהם שלג וברד או מלח^{קט} אע"פ שמרסקם וממחה אותם בידיו כיון שהם מתערבים במים שעל ידיו^{קט} וכן מותר אפילו לרסק בידים חתיכות שלג וברד שיהא נמחה וזב לתוך כוס של יין או מים^{קט} מפני שמעם איסור הריסוק בידים הוא משום גזרה שמא יסחוט פירות העומדים למשקין^{קט} לפי שהשלג והברד למומיהן הן עומדים^{קט} וכיון שהוא מתערב ברבר אחר לא גזרו^{קט} לפי שאינו דומה לסחיטת פירות^{קט} העומדים למשקין שהמשקה הנסחט הוא בעין לברו.

ויש להחמיר כסברא הראשונה^{קט}:

ב ולפיכך יש מי שהיה נוהר^{קט} להטיל מים בשלג כי ע"י השתן נימוח השלג^{קט} ודרי זה כממחהו בידים^{קט} שאסור לפי סברא הראשונה^{קט} אע"פ שאין הנימוח בעין לברו (וגם הוא הולך לאיבוד^{קט}) אבל מותר לדרוס שלג ברגליו^{קט} כי אפשר שלא יהא נמחה ונגמס על ידי כך ולכן אף אם הוא נמחה ונגמס דבר שאינו מתכוין הוא ומותר כיון שאינו פסוק רישיה^{קט}.

ויש מי שאומר^{קט} שאפילו המנעלים לחים ובוראי נימס השלג שם מותר וכן מותר להטיל מי רגלים בשלג^{קט} מפני שהוא דבר שאי אפשר ליהרר בו כימות החורף כי כל הארץ מלאה שלג ולכן לא גזרו בו חכמים כלל^{קט}
(וטוב להחמיר במקום שאפשר ליהרר בקל^{קט}):

בא אסור לפרוס סודר^{קט} על פי חבית של מים^{קט} לכסותה שמוא ותלכך^{קט} במים^{קט} ויבא לסחמו^{קט} ויתחייב משום מלכך^{קט} אבל בנר העשוי לפרוס עליה מותר מפני

קסט עיין ט"א טוסי"י ש"כג.

קע אונ"ל: ליהרר.

קעא ר"א"ש וח"ס' מופ"ה. מור וש"ע ס"א.

קעב רבינו ירוחם שם. ש"ע שם.

קעג רמב"ן ורשב"א ור"ן שם סופ"ד בשם התוספתא שם סופ"ה.

קעד ב"י ד"ה אין מרסקין ברעמם.

קעה מ"א סק"מ"ו.

קעז משמעות המ"א שם.

קעז רמב"ן ורשב"א ור"ן שם. מ"א סק"ג בשגמם.

קעח משמעות החתבים פכ"א ה"ג כמובא בח"מ שם.

קעח רשב"א ור"ן שם סופ"ה.

קעט רשב"א ור"ן שם. וראה גם לקמן ס"י שבו שם

ברעק השניה.

קפ מ"א שם.

קפא ראה רשב"א שם.

קפב משמעות האחרונים לקמן פ"כ וסוד וש"ע ס"י

שכח סכ"ב ורמ"א ס"י שכו ס"י עיין שלטי

הגבורים פ"ה ג' אות ג' וראה גם לקמן ס"י שכו שם. ס"י

שכו שם. וראה שבת כהלכה פ"ו באורים אות א.

קפג ר"א"ש הובא במור וש"ע ס"ה.

קפד מור. מ"א סק"ו.

קפה ח"א שם.

קפו לעיל ס"ח.

קפז שמתר (לדיעה הב') כרלעל ס"ו. וראה גם תהלה לדוד סק"ו.

קפח מור בשם מר"ם ור"א"ש. ש"ע ס"ו.

קפט מור בשם הרא"ש. לבוש ס"א.

קצ ט"ז סק"ו.

קצא מור וש"ע שם בשם מר"ם. תשב"ץ ס"י סה.

קצב ט"ז סק"א.

קצג כן דעת הש"ל בבאורי למור, וז"ח ד"ה ונ"ש

ואדוני אבי, וש"ע"ה מסכת שבת פ"ק נ"ג מנזה

בסופו. אליה ונא סק"ה.

קצד ובה ז"ח, א. רמב"ם כ"ב המ"ו. מור וש"ע ס"ו.

קצה רש"י שם ד"ה קא ענה. רמב"ם שם. (ר"ף)

(ר"ץ) ג"ב ח"ו (זו, ג). ב"י ד"ה המוחם.

קצז ביצה ג, א.

קצז שבת שם ביצה שם. רמב"ם שם.

קצח כרלעל ס"י שא מנ"ו וש"ג.

הלכות שבת שכ

תקנו

שאינו חושש עליו לסחמו^{קסז} אם מתלכלך כיון שהוא מיוחד לכך אבל מותר לפרוס סודר על פי הבית של יין^{קסח} או של שמן או שבר ושאר משקים כיוצא בהם^{קסט} ואפילו לשרותו לכתחלה במשקן הללו בידים כגון לסננו עליו מותר^{קע} מפני שאין מלבן אלא מים^{קעא} ויין לבן^{קעב} וכיוצא בהם.

ומכל מקום בגד שנשרה אפילו במשקן שאין מלבנין אסור לסחמו משום איסור מפרק^{קעג} שהוא תולדת הדש כמו שסחיטת פירות אסורה משום מפרק^{קעד} אלא שאינו חייב על סחיטה זו אלא אם כן צריך למשקן הנסחטין מהבגד^{קעה} אבל אם אינו צריך למשקן הנסחטין ואינו סוחט אלא כדי לנקות הבגד אין זה הומה לדישה כלל^{קעו} שהדש הוא צריך לתבואה שמפרק מהשבלים לפיכך אין בסחיטה זו איסור מן התורה אלא מדברי סופרים^{קעז}.

ולכן לא גזרו שלא לשרות בגד במשקן שאין מלבנים משום גזרה שמא יסחמו ויתחייב משום מפרק כיון שאינו חייב אלא אם כן צריך למשקן הנסחטין וזה אין לחוש כלל שיסחמו הבגד לצורך המשקן שיסחמו ממנו מפני שאינו חשובים כלום ואין דרך כלל לעשות כן^{קעח}:

כב אסור להדוק מוכן בפי שיש בו משקן שמא יבא לדי חסוי^{קעט} שע"י ההדוק יסחמו המשקן הבלועין במוכני^{קע} לתוך הפרושי ואף שאינו מתכוין מכל מקום פסוק רישיה ולא ימות הוא^{קעא} כשהדק היטב ולכן אסרו להדק כלל שמא יהדק היטב^{קעב}:

כג ספוג אם יש לו בית אחיזה של עור שיאחזנו בו^{קעג} מקנחין בו ואם לאו אין מקנחין בו^{קעד} שכשאוהזו בידו הוא נסחט בן אצבעותיו^{קעה} ואף שאינו מתכוין לכך פסוק רישיה ולא ימות הוא^{קעו} ויש מי שאומר^{קעז} שאף כשיש לו בית אחיזה אי אפשר לקנח בספוג בלא סחיטה ואעפ"כ מותר שכיון שהסחיטה באה ע"י בית אחיזה אינה נקראת סחיטה אלא חריה הוא כמריק מים מצלוחית שאין בו משום מפרק^{קעח} אבל כשאין לו בית אחיזה שהוא נסחט במקום אחיזה ידו אסור^{קעט}:

-
- קצט** רבה שם ורש"י ד"ה מאי שנא. מור ושוע"ע שם.
 - קע** ראה גם לעיל סי' שא פ"ג וש"ג.
 - קעא** ראה רש"י ד"ה לא פקד.
 - קעב** ר' תנ"י בבב"ב פ"ג ד"ה וננין. מ"א סי' תקי קמ"ג.
 - קעג** וראה לקמן שם פ"ג.
 - קעד** מ"ז מק"ב ובלעיל סי' שש מ"ג וש"ג.
 - קעה** רג כרע"ל שם וש"ג.
 - קעו** תוס' שם. מ"ג ל"ת סה, יב, ד. ובלעיל סי' שש מ"ג. וכו"ה לעיל סי' שא פ"ג. וראה תהלה לרד"ק שם סוף קמ"ג לענין צובע.
 - קעז** תוס' שם. מ"א סי' שיש מק"א. וראה לעיל סי' שב מ"כ שנק"פ אסור לתנם על מקום הכלוק, ועוד שם, שגם כשהסחיטת בגד מנגופת ידו או איסור מדברי סופרים (ומצוין לבאין).
 - קעח** ר' ט"ז מק"ב. וראה גם לעיל סי' שש מ"ג. לקמן סכ"ד.
 - קעט** ר"ז ר"ה תוס' כתובות ג, א ד"ה דאי. תוס' ביצה שם. ר"ן שבת מ"ה. מודכ"ו רמז תבה. מ"ג פ"ט ה"א בשם קצת מפרשים.
 - קע** ר"ה ר"ת שם. מ"ד שם.
 - קעא** ר"ן שם.
 - קעב** ר"ן שם. וראה גם אור ועוד ח"ב סי' נה. וראה לעיל סי' שא פ"א.
-
- קיא** ר"י הובא במדכ"י שם. ר"ן שם. מ"א קמ"ג. וראה גם לקמן סי' שבה פמ"א. וראה לקמן סוף סכ"ד שיש מותרין אף מדברי סופרים, ולא קי"ל הכי.
 - קיב** מודכ"י שם.
 - קיג** ר"א קמ"א, א. מור ושוע"ע סמ"ג.
 - קיד** מודכ"י שם רמז תבה. מ"א מק"ה.
 - קיו** מודכ"י שם. וראה לקמן סכ"ד.
 - קיז** מודכ"י שם.
 - קיח** ר"ז עיין במ"ש לעיל בסי' רעו ק"א קמ"א. וראה לעיל סי' שב סוף פ"ג ומכ"י.
 - קיט** חשינה קמ"ג, א ורש"י ד"ה עיר.
 - קי** מושג שם. מור ושוע"ע סמ"ג.
 - קיא** ר"כ רש"י שם ד"ה אן.
 - קיב** גז"י שם. אף שהמשקה הנסחט מוספגת הולך לאיבוד (לקמן סכ"ד).
 - קיג** רמב"ד בהשגות פ"ב דס"ג. הובא במ"א קמ"ג.
 - קיד** ומשום מוכס אן בו כרע"ל סכ"א וסי' שש ס"ג.
 - קיע** וראה לבוש סי' מ"ג.
 - קיד** ראה לקמן סי' שלח ס"א: אם יש לפגום בית אחיזה שאין לחוש בו למחשה בפסק ישיה במקום אחיזה יד.

בד ברוא שמכניסין בנקב רכה שברופן החבית רכו שמוציאין בו היין וזורכין סביב הברוא החיבת בנר רכו או נעורת של פשתן רכו ופוקקים בה הנקב שבחבית אסור לפקוק בה בשבת רכו אפילו היא חבית של יין ארום או שאר משקן שאין מלכניסין מפני שע"י הפקוקה נסחטין משקן הבלועין בנעורת רכו ופסקי רשיה ולא ימות הוא רכו ואף שהמשקן הנסחטין הולכין לאיבוד מכל מקום אסור מדברי סופרים רכו כמו"ש למעלה רכו. ויש אומרים רכו שכל שהמשקן הולכין לאיבוד אין אסור אפילו מדברי סופרים אלא כשמתכוין לסחוט אבל כל שאינו מכוין לכך אע"פ שהוא פסיק רשיה מותר כיון שאין הסחיטה נוחה לו כלל שהרי אין לו שום הנאה ממנה ולא אסרו להרע מוכין כפי הפך אע"פ שאינו מתכוין לסחוט רכו אלא מפני שהמשקן הנסחטין מהמוכין לתוך הפך שמגיע לו הנאה מסחיטה זו רכו אבל משקן הנסחטין מהנעורת שסביב הברוא הן הולכין לאיבוד אם אין כלי תחתיהם ואין לו בהם הנאה של כלום.

והעיקר כסברא הראשונה שהרי ספוג שאין לו בית אחיזה אין מקנחין בו רכו אע"פ שאינו מתכוין לסחוט והמשקה הנסחט מהספוג הולך לאיבוד רכו.

ומכל מקום העולם נהגו היתר בדבר לפקוק בנעורת כשבת רכו ויש שלמדו עליהם זכות רכו דכיון שהברוא ארוכה הוין לנעורת ואין יד מוגעת לנעורת אע"פ שנסחטין משקים מן הנעורת מותר כמו ספוג שיש לו בית אחיזה לדברי האומרים שאף שהנסחט ממנו משקה מותר מפני שהוא כמריק מים מצלוחית ולפי זה אף אם יש כלי תחת הברוא לקבל משקה הנסחט מותר רכו.

ולפי שרבו החולקים על דבריו לכן יש להגדילם שלא יהיה כלי תחת הברוא רכו כדי שהמשקה הנסחט ילך לאיבוד ויסמכו על סברא האחרונה שנתבאר רכו אף שאינה עיקר מפני שיש מתירין לגמרי רכו אפילו לסחוט במתכוין כל שהמשקה הולך לאיבוד וגם הברוא תהא ארוכה הוין לנעורת כדי לצרף ג"כ קולא זו רכו.

(ומשום אסור ליבון אין לחוש בנעורת ובחתיכת בנר שסביב הברוא אף אם הוא יין לכן שהוא מלכניסין מפני שהן עשויון לכך ואינו חושש לליבון כלל כמו שנתבאר בס"י שי"ט רד לענין משמרת):

רבה רב קיא, מוע"א ונפירושו רש"י שם.

רבו ר"ן שם סוף"ד, שו"ע ס"ח.

רבו רש"י שם.

רבת רש"י בכורות כה, א ר"ה מסוכרין (ובנהגת השמטה מקובצת שם).

רבת רבינו ירוחם ג"ב ה"ד (פ, א) בשם המפרשים.

רבת לביש ס"ח בשם יש תולקים.

רל תוס' שם ר"ה הוא מרדכי שם רמז תכה.

רלא ר"ח שם קיא, כ, רש"י שם ר"ה אסיה, תוס' שם.

רלב גמ' שם, וראה גם לעיל ס"י תע"ח ס"ד.

רלג ר"י הובא במרדכי שם וטור, תוס' קג, א ר"ה לא.

רלא שו"ע פ"ב ס"א, א, ר"ן שם, דעה שניה בשו"ע שם.

מ"א סקני"א, וראה לעיל שם; ואם יש כלי תחת פקיקת

הנעורת שהיון הנסחט ממנה נופף לתוכו דרי זה ר"ח.

רלד סעף סא.

רלה ערוך ערך סבה, הובא בתוס' שם ור"ן שם ר"ה

אבל ורא"ש שם. מור כשננו, דעה ראשונה בשו"ע

שם, וראה לעיל ס"י שרד ס"ד, לענין פסיק רשיה

במלאכה שאינה צריכה לגופה ומקלקל בלאחר יד.

רלו כדלעיל ס"ב.

רלו ר"ן שם בשם הערוך.

רלח כדלעיל ס"ג.

רלט מורדכי שם בשם ר"י.

רמ רבינו ירוחם שם, שו"ע שם.

רמא כל בו ס"י לא (כמ, ג), הובא בשו"ע שם.

רמב ראב"ד הובא לעיל ס"ג.

רמג ח"א סקני"ב.

רמד שו"ע שם.

רמה שו"ע סקני"ב.

רמו ח"א סקני"ג.

רמז חשב"א שם סוף"ד הובא במ"מ פ"א ה"א, ריב"ש

ס"י שצד לדעת ר"ח.

רמח ש"י שם.

רמט כדלעיל ס"א.

רנ סעף יג.

הלכות שבת שכי-שכא

תקומ

כה, פוקקין את הכיב בסודרין ובכל דבר המיטלטל כדי שלא יצופו המים על האוכלין ועל הכלים^ה לפי שאינו הושש אם יצאו מים מועטים לפיכך אינו דוחק הרבה^ה ולא יבא לירי סחימה בפסוק רישה^ה:

כו מותר ליתן כרכום כתבשול ואין לחוש משום צובע^ה שאין צביעה באוכלים^ה:

כז האוכל תותים או שאר פירות הצבועים צריך ליהרר שלא יגע בידיו צבועות בבגדיו או במפה משום איסור צביעה^ה ואע"פ שמקלקל הוא וכל המקלקלין פטורים^ה מכל מקום איסור מדברי סופרים^ה ויש מקילין^ה משום שאינו אלא דרך לבלוך ואין בו משום צובע כלל ויש להחמיר^ה וכל שכן בבגד אדום שאינו מתקלקל כלל^ה.

אבל אם צובע תרו במשקה הפירות אין בכך כלום שאין צביעה באוכלים^ה וכן מה שצובע בהם פניו וידיו אין לחוש כלל שאין צביעה אלא בדבר שדרכו לצבעו^ה ולא אסרו לאשה להעביר סרק על פניה משום צובע^ה כמו שנתבאר בסיומן של^ה אלא מפני שהאשה דרכה בכך^ה וכן לכוול את העינים שאסרו בין לאיש^ה בין לאשה משום צובע^ה מפני שדרכם בכך:

כח אין איסור מן התורה אלא הצובע בצבע המתקיים אבל צבע שאינו מתקיים כלל כגון שהעביר ששר או סרק על גבי ברזל ונחשת וצבעו פטור שרתי אתה מעבירו לשעתו ואינו צובע כלום^ה ומכל מקום אסור מדברי סופרים^ה:

שכא דיני תולש בשבת ודין מוחן ודין תקוני מאכל או מעבד ולש ובו מ"ז סעיפים:

א חבילי פיאח איזוב וקורנית הכניסן לייבשן לעצים אין מסתפקין מהן בשבת^ה הכניסן למאכל בהמה^ה או אפילו הכניסן בסתם הרי סתמן ג"כ למאכל בהמה^ה ומותר

רנט אגוד ח' תפר, הובא בדרכי חשה את כ. שרית רביז' ח' קלא.

רס ח"א סקב"ד.

רסא מ"א סקב"ה. וראה גם מ"א ח' שכת סקב"ב. וראה גם לקמן שם (שמתקנו).

רסב שבלי הלקט שם. ש"ע שם.

רסג דא"נ [שם] שם. הובא בשבלי הלקט שם. ח"א סקב"ה.

רסד ברייתא ז'ה, א.

רסה סוף דמ"י בעשיר לא הגיע לידנו, וראה מור וש"ע שם סב"ה.

רסו רא"ש שם. מ"א שם. וראה גם מ"א ח' שג סקב"ב.

רסז ראה לקמן ח' שכת סב"א ח"ג.

רסח רבי אבהו ז'ה, רע"א. ש"ע ח' שג סב"ה. וראה רמב"ם פכ"ג ד"ב. כ"י ח' שכת ר"ה ואין רבינו.

מ"א ח' שכת סקב"ג.

רסט רמב"ם פ"ח ה"ג. ח"א סקב"ה. וראה גם לקמן ח' שם ס"ירה (במלאכת תרומה).

ער משמעות הרמב"ם שם. וראה גם לקמן שם.

סיומן שכא

א ברייתא קמח, א ורש"י ד"ה הכניסן, מור וש"ע ח' ס"א.

ב ברייתא שם. מור וש"ע ח' שם.

ג תוס' שם ד"ה הכניסן, ח"א סקב"א.

רנא תוספותא עירובין פ"ה ה"ה. רמב"ם פכ"ב הכ"א. הובא כ"י סוף דמ"י ומ"א סקב"ג.

רנב ב"י שם. מ"א שם.

רנג ראה ב"י שם. וראה לעיל סב"ב.

רנד אחר מאבות מלאכות, כולעיל ח' שיה ס"ל ח"ג.

רנה (ה)ש"ל [שבלי הלקט] ח' פג. ש"ע ס"א.

רנו דא"נ ח' רא"ש השלם ח' רעד (קלו, ב). הובא בשבלי הלקט ח' פג. וכן דעת הרוזח ח' ע וכל

בו ח' לא (ב) ומהר"ם הקניט ח' קנב. ש"ע ח' כ"ב כשם יש מי שאומר. נ"י לקמן סוף ח' שכת סב"ג. וראה

לעיל ח' שכת שמוביה בק"א שאם הוא בר מותר לכך מותר שאין דרך צביעה בכך. וראה שבת כהלכה פ"ד ביאורים אות ג.

רנז משנת ח'ה, ב.

רנח רא"ש שם. ומהר"ם הקניט שם. ח"א שם ח' שכת סקב"ב. וראה גם לקמן שם. וראה לעיל ח' שכת

בק"א: הא אסור לגע בידיו צבועות במפה היינו משום שהמפה זריכה בצביעה ואילו דיה עושה כן שלא כדרך

לבלוך דיהת מלאכה גמורה ודיה. טתקן ועכשיו הוא ג"כ עושה המלאכה ענמה באורה מפה ענמה אלא שהוא

מקלקל ומ"מ מניין מלאכה הוא עושה לכן אסור מ"מ ... אותו מנע שנצבע צביעתו גיברת יפה לראית העין

הילכך דיע כחצי שיעור שאסור אפילו במקלקל.